















לבער נעמחם כסדר פירען שלאטען כדי  
צו העלפען און גאס ראפערען זיינע מיט'  
געשען פון ליידען גוים און זייטענדיק פון  
סארבענדישע פארשערונגען און גאנץ  
לען. און פונדעל האט עס געטאן מיט א  
ברויט הארץ. עס האט אים הייגעטאן אבער  
ער האט זיך גיט געשעטעלט.

אלס יונגער אינגעל האט מענדעל געהאט  
א באך גוטע קאש גיט לערנען. אבער צו  
13 יאר האט מען אים שוין אדעקגעבען  
צו א פירשנער זיך לערנען א מלאכה א  
קראפט צום נאכעם ווי ער האט פארענדיגט  
זיך לערנען פון א זון פון א זון פון א זון  
ריקט. ער איז געקומען און פילדערליכע  
פון 1906. אין עלטער פון זיבעצען יאר.

א קראפט צום נאכעם איז דער יונגער  
אינגעל פרייגעצויגען געווארען אין קליין  
פון דער רהדיקאל ליברעריי. האט אים  
געטון א קליין פון פארטיגע אידעאליסטן  
האט האבען געוויסע זיער לעבען דעם  
קאפ פון מענדעל'ס פרייהייט. האט זיינע  
געטון די יארען פון שטודענדיגע קאמפן  
געגען דעם באפען קאמפאניסטן פון דער  
פון פאליטישע רעפארמעס פון פיקעס און  
דעמאסטראטען דורך בוטלעך געפאלען  
און ארעסטען. האט זיינע געטון די צייטן  
הען די רהדיקאל ליברעריי האט באגע-  
פירט מיט די דעמאסטראטעס פון ארבעט-  
לעבן מיט סיביליטי. האט אינגעל'דיגע  
קאמפאניסטן פון האלטיקע דע קלער און עמא  
געהאט. פון פאליטישע ארבעטן.  
נאך דעם דינען געשטען די ארבעטער-  
סטרייקע פון די נאדער שטייט. האט האבען  
דער ארבעטער פון ארדישע טרייד יוניאן  
באוועגונג מיט די געגנטער געפאלען פון  
די באסעס און די געגען אפיציעל פון די  
פיקעס דעמאלט האט זיך דארט געשעסן  
דער קרייז. וועלכע עס האבען באלאנגט  
איינע באוואוסטע טרייד יוניאן קעמפער ווי  
סטון ראסטאן. לאס ליווי. שולמאן פון  
די פאליטישע און א זאל אנדערע. האט  
האבען איר זענען עס די ארבעט.  
איר דעם יונגען. שטארק אומפרידענע  
געווען בלוטען האט די באוועגונג איי-  
געשריגט איר סעקענעל האט איר שוין  
דארט איר איינציג פארבליבען. דער שלום  
ליבערער. פילדע אינגעל איז פארבליבען  
אן ארבעטער קעמפער. ער איז געווארען א  
קעמפער צום אים שטעה צו די שלעכטע.  
נישט אים געביל צו נאכה פון פארברעכער.  
ווי נאך א פון זיינען איינגעצויגען געווארען  
אויס ליבע צו די קיבוצ. אים פארלאגט ווי  
צו העלפען. ווי צו שפען. ער האט און זיך  
קעמפער זיין פאפיוס ווייל ער האט געזע-  
קענט. און אונטער די ארבעטן באדינגענען  
פיינט פאפירום איבערלאזען ווי הייליגע  
קיבוצ און סוף פון די וויבער. האט האט  
ער גיט געשעט סוף.

און איר איז עס געבאנען כסדר. פון  
פילדערליכע איר ער געשטען אין ניריארק  
דארט 1917 און איז געווארען טעטיג אין  
דער "פרייט סקול" און סעקענעל. האט האט  
איר פיל איבערגעטאן אין פארשידענע די  
פארשידע די צאנגען פעסערען און די

אפערקאנער פאלקס-שולען. איר דארט איז  
ער שפעל אריינגעצויגען געווארען אין א  
צווייאנען געוואנגעל — אינעם מיט דער  
דירעקטאריע. עיוואנטע מירע. האט איר  
געווען איינגעשפארט געגען אויסברייטערען  
די פראגראם פאר די העכערע לימודים פאר  
עלסטער קינדער. און א צווייטען מיט א  
קאמפאניסטישער צעל. האט האט געוואכט צו  
פארשפארען די שולע ווי פלץ אנדערש האט  
זי האבען באגעגענט. דער קרייז האט האט  
אנגעפירט יענעם קאפף איר געווען דער ועל-  
ביבער ווי איר דער "רהדיקאל ליברעריי".  
יוסף קאהן. דער פערשטע דירעקטאָר  
פון דער "פרייע ארבעטער שטימע" איז גע-  
ווען דער אפירער פון די ביידע קרייזען  
אין יענע צייטען.

נאכדעם איז געקומען ניריארק און דער  
קאפף פריער מיט די בעל חיים און נאך  
דעם מיט די קאמפאניסטען. און דער אינגעל  
געשפעל. אנדערע מיטגלידער זיינען נאך  
קאמם מיט בלוטעניג ארבעט אין די יארען.  
ער איז געווען איינער פון דער "יניאן פאר  
בעטער געזען. האט האבען פאר איר מיט  
נישט שלום געפאכט מיט דער קאמפאניסטישער  
פארטיי. אפילו דעמאלט הען פרעזידענט  
זיינען און די געזערה עקזעקיוטיוע פון דער  
אינטערנאציאנעל האבען געשעסען מיט ווי  
אן אפאק און די איבערגעגעבען פאקטיש  
די ניריארק קליק און דעמאסטראטען יד-  
ניאנג. ביי דער קאנווענשאן אין 1925. בלויז  
שטיין איז איר געווען דער האט האט זיך  
אויסגעצויגט דעם צעשטערטע שטודענט  
פון דער דעמאסטראטע יוניאן אין 1927. נאך  
דער רעזאליאווערן ער איז געווען דער  
קריטישער מיט הען די ארבעט איר געווען  
עס שטרענגען. אין 1932 האט ער פאר-  
טען דערוויילען זייטענענע איר דעם. סוף  
געווען האט און ער איז אדעק און דער  
סאנדיק פאליצער.

א מענדעל האט גיט ליב געהאט די  
שטעט ווי ער האט גיט ליב געהאט די אים  
פארשיידענע ברוטאליסטעס פון קאמף. ער  
האט גיט ליב געהאט די ארבעט און דער  
שטיקעדיגע דארט פון פארייז. און דעם  
רויח און שטעל און זינליכע פראצען. ער  
האט ליב געהאט די סאטור. דעם העלד. דעם  
פעלד. די לאנגע. גיט די געבליפעלע  
שטאף פון די קליידען. נאך די לעבעדיגע  
בלימעלעך האט שטענען אריס זיערע קעפ-  
לעך פון גרין האט ער ליב געהאט. דער עס  
האט אים געווען איר דער קאלאציע ווי ער  
האט געזאגט און פעלד אדער ווי ער האט  
געוואונען די שארפע האק איר בייער  
איר וואלד. און די פראטיסטע פריימדעגע.  
ווען דער טראמפערטער איז געשטאנען פון  
צען ביז פערצען אונטער גילן ווען עס האט  
באמערקט דעם פלעסל פון פרייז און גע-  
טען אן איינע אונטער ווען אן איבערגעשר-  
קענע שטייען יונגע פאנגען פלעקען זיך  
א ווייך סוף פון גרין און דער קריטישער  
דעם מענצערס. געטא און נאך האט די  
לעבנס.

אין דער האט אים איר אין "פרייז"  
דער טרל גיט אריבערנישען. איר דארט  
איז אים באשערט געווען צו זיין פארדיקעלט  
אין א שטארקע קאמפליק מיט גיל פאר-  
לעבנס.

דרוסען און הארץ הייטגען און זיינען פאר-  
בונדען דערמיט. עס האט זיך אנגעהויבען  
דער אינערלעכער קאמף מיט די אונזיגער-  
פענע אידישיסטישען סופער-נאציאנאליסטען.  
האט האבען דוקא געוואלט האבען איריש  
ווי די איינציגע שפראך ביי די פארזאמלונגען  
כאטש די יונגע און די עלטערע גיט אירען  
האבען די שפראך גיט פארשטאנען. דאס איז  
געווען דער אנהויב פון דעם געדאנגעל האט  
האט ענגלישן די קאמפאניסטישע קאלאציע  
אומגעבראכט. מענדעל האט די קאלאציע  
פריער פארלאזט. ער האט געוואלט זיין  
פארצייע הארץ הייטגען פאר דער צייט האט  
ער איר דארט געווען.

צווישן איר ניריארק און פילע פארי-  
ציעס האט מענדעל האלט און אריבערנישען.  
איר אים איינגעפאלען זיך אריבערנישען  
דעפארטמענט. אנדערע מיטגלידער דארף  
מען גיט דערציילען איר האט די ארבעט פון  
א פארשטאנען פון דעם דעפארטמענט פון  
שטייט. דאס איז אן ארבעט פון אייביגען  
קאמף. קאמף מיט די "שטיילען באקעט".  
קאמף מיט סטרייק פראצען. זייטענדיק איר  
א קאמף מיט געגנטערע האט באשיצען איר  
סקעבישענער. און דאס איז געווען זיך פאר-  
בעס פאר די לעצטע צווייאנען יארען.  
פון איצט איז ער פון אונז (וועלד. וועלד  
אין א צייט ווען ער האט געהאט פון רו  
און א מעגליכקייט צו באפריידיגען די פאר-  
לאנגען פון זיין נאטור און נשמה. האט ער  
האט איר לאנג באקעמט און געהאט עס  
אין איר אומשטענע פון יאר צו יאר. שטייט  
לעצטען יאר. ווען מיר זיינען געווען צוליב  
מען איר האקאציע ביים ים. האט מיר פאר-  
דעל געקענט קוקענדיק פאר האלמיט איר די  
פארזעמלעטע כוואליעס און דער הייטיקייט.  
וואו! קעטענדיק יאר העלען מיר זיך גיט  
דארטען אילען. מיר העלען האבען צייט  
געגען זיך אומגעקענען מיט שיינקייט עס  
וועל אונז קלעקען פארן באפען היינטער.

און דער. ווען ער האט מיר איבערגעגע-  
בען און ער האט זיך רעזיגנענען ווען  
פאלינגען האט זיך גיט געשטעקט זיין שום  
באזייער. קיין קלאנגען זיך אין סוף. ווי א  
געמיינע סקאלעס האט ער עס אנגענומען.  
ביז צום סוף פון דעם ער באקעמט איר  
ראייגע פריידען און פרייהייטליכע פאטור.  
ווייל ער האט געליבט און ער דארף נאך  
פעסע ביטערען צום קאמף פאר פריידען  
און פרייהייט. פאר רו און גענוס פאר אנדערע.

פון געווענעלע האב איר פארלידען גיט  
נאך א פרייז. א חבד. א געווינגע געבאטע.  
נאך איר א העלדישע מענשען. האט האט  
געוואסען ווי צו באקעמטען דאך זיך פליין  
אויב ער האט געוואלט אן דאס איז נישט  
פאר דער ארבעט. איר האב פארלידען איר  
א האציגען מענשען. העלכער האט געזעט  
שלום צו מאכען מיט זיינע סאציאלע האט  
האבען איר שווער געליטען דאך פארייז  
נען ווי מיט טעט ליטעראטור און פארשידע  
טויזנט די פאלזונגען בשרה פון זיין טיים  
האט מיר דערציילט איר שווער דערפאלגען.

דער משפחה זייער. האט קען איר האבען  
ווי א פרייז? בלויז דאס איז איר לייז און  
היינטגע צוזאמען מיט די און בלויז זיך גע-  
דענק האט פארבלייבט לעבעדיג צווייטען  
און ווען פארלייכערטע אונדער טען.

דזשאן פיטצפערטיק

דער שמיד און זיין טרוים אויסצו-  
שמידען. צוויי נייע רעדער פארן  
וואגען פון דער אמעריקאנער  
ארבעטער באוועגונג. — זכרונות

פון ד. ל. לאנג



פיטצפערטיק.  
ענטווערדען פון האבען געהערט וועגען  
איים. אדער דורך האבען אים געקענט.  
דזשאן פיטצפערטיק פון דער שיקאגער  
מעדעצינעלע שול ליכער — א "לאקאלער"  
מענש איז ער געווען. קיינמאל גיט איר א  
העלבען נאציאנאלען קאמף. און דאך איז ער  
געשטאנען צווייטען זי פראמינענטסטע אר-  
בעטער פריידען פון זיין צייט. און גיט צו-  
געברייטע. פובליסיטי האט אים געשענען  
די פראמינענץ נאך אומשאטונגען פון דער  
עפענטליכער פיינגע פון זיין רחל מיט פיי-  
נער איינפלייצען אין געוועלשאפטליכע  
קאמפער. דערשונדערס און געשטיצט פון  
דער ארבעטער באוועגונג.  
נאך פריער דארף מען איר האט נאכען  
וועגען זיין ארבעט.

דזשאן ל. לאנג. פון די פילען פריי-  
טען. איר גיט דער איינער און דער יד-  
נאך וועלען די האבען זיך געווארען עקס-  
טרא בארימטסטע דורך גרויסע. געזיכטע  
ברענגען. דזשאן פיטצפערטיק האט איר גע-  
זאגט זייערען. און פריער ווי דזשאן לאנג.  
איר זייערען זי ווען געשטאנען איינער ביים  
אנדערען. זיינע דזשאן פיטצפערטיקס ברע-  
פען איינגעקומען די "וויפער". ווי זיינען  
געהען גיט כסוף גוים און געזיכטע. נאך  
האב איר צוגעוויכערט.

איר צעשייבערס. און די האט זיינען אים  
געקראכען אין די ארבעט — בלויז. אים"  
דרוקטעלע אירישען אייגען. און איר א  
נאטירליכען שטייגער האט עס געשטימט  
מיט פון געבאנדע צעשייבערס געשטאלט.  
א קראפטפולסטע און א קאמפאקטע פיי-  
גור. א רובער און די קלעכע געשטאלט. און  
א ריזשידיגע. און דאס געטרעך האט קיי-  
מאל גיט געווען. און עס וועל פירן זיך אין  
לעבען צו פארבראכען זיך און וויפיל ער  
נעמט אים קאפערס און א געזאכטער גע-  
זעלשעפט.

זיינע קענענען אנגעפאלען. מיט ציי-  
טונגען און ברוי. האבען אויסגעקוקט ווי  
עס וועלען געהאבען איר אים זעלדער.  
און דער רחל זייער איז זעלדער געווען צו  
אויב עס זיינען פאליצערס. און זייט רחל  
איז שטענדיג אומגעקומען לענגער ווי די  
צווייטע זייט.  
און אומגעזינגלעך שווערע הענט האט ער  
געוואסן. פארזאכטענע און שטערקע. ער  
איז געווען א שטיי...  
דאס איז געווען זיך מלאכה. ער האט גע-  
פרייטען פאקטערס איר פעלד. פון ריישען  
איר רעדער. נענד און האבען זיך א זאל  
יארען געווען זיך באצע העלפלעך. אבער  
עס איז אנגעקומען א קאמפער. און ער וועל  
זיך געמען אריינצוגען די שטייערען און פיי-  
קענען. און ער האט זיך אריינגעבראכט  
פאר גיט מיטן האט איר זיך העלדער פריי-

הייט. און מ'האט זיך דעמאלט געוואונדערט:  
ווער איז ער. דער רוסשן פיטצפערטיק. העל-  
כער רעדט מיט איר טיפיקייט און מיט איר  
פאנעם וועגען פעלקער און הענען פליכטען  
פון דער טרייער אמעריקע.  
פון דעמאלטס איז די פערזענליכקייט  
פון דזשאן פיטצפערטיק כסדר געשטיגען אלס  
אן ארבעטער פריידען מיט גייטליכער עלע-  
באק. און ער איז געשטיגען איר אין זיין  
אמט.

געווען גאנצערס האט אים אריינגעפיר-  
מען און דער פאליצער ליסט פון גע-  
באנייערען פון דער אמעריקען מעדעצינעלע  
שול ליכער — און ער וועל זיך גיט בלויז א  
סארגעבער ביי די שיקאגער יוניאנען. נאך  
א פארשטייער פון דער גאנצער א. פ. א. ל.  
און עס האבען זיך גענומען איינשטעלען  
נאך גרויסע ארבעטער קאפיטאלען און ער  
וועלשאפטליכע פיטצפערטיק מיט זיין נאכען  
אין זי אלס גייטטיגער הערזויער.  
בלעטערס איר די געשיכטע פון דער  
אמעריקאנער ארבעטער באוועגונג זינט דאס  
יאר 1906. געפינט איר דזשאן פיטצפערטיק  
ווי א דעמינידערט געשטאלט און פלעז פריי-  
טע יוניאן דראפטעס.

ער פירנדרס און די נאציאנאלע סטייטק  
ביי די שטאל. שלאכטהייטער און איר בי-  
די באפען.  
מ'היינט פון אים ביי קאמפיעס פון קא-  
ברעט און פון הייס וואך וועגען זיינען יוניאן  
רעכט אפילו איר ספרד. אזוי לאנג ווי די  
ארבעטס געבער געברייכען סטרא-מיטלען.  
פירט אים אין די סטודיעס קאמפער  
געגען דער. בלעקליכטייטישעס. האט די  
טראסטע שטעלען זייט געגען זיינען ליסט.  
א קעמפער געגען דער עקסטרעמער "א-  
דאבעלידענעלייטישע און דער ביי-  
טער ארבעטער וועלט. און גלייכטייטיג א  
ליידענשאפטליכער פארשיידנער פונעם רעכט  
פון יעטוערער אידיאטישער גרויסע און דער  
ארבעטער באוועגונג.

פון באוואונדערט זיך נאך איר דער אים  
טריישע פאקטארא-דראפטעס און און זי  
דראמעס פון "בילי העניאד" און פון עמא  
באלדסט און אלעקסאנדער בערלינגער. האט  
האבען געוואלט בארעכטיגען פערזאנליכען  
אלס אן ענטפער צו די סטרא-קאטען פון  
פארשידענע יוניאן פונדאמ.  
און עס איז ער אין דער טעם טונינג-  
שיכטען און עס איז דער פארשיידענע  
סאציאליסטען. העלכע הערען פארפאלגט  
אלס געבאנדע צו אמעריקעס איינגענומען  
אין דער ערשטער העלד-מלאכה. און עס  
זוכט ער שוין פאר יוניאן רעכט צו קענען  
אויסטרעטען און דער ארבעטער באוועגונג  
און איר לאנג בללל פאר זיינע איידען. און  
עס שטימט ער צוריק די היסטעריקע גע-  
נען הייסען. אמעריקאנער בירגער. האט איר  
אין איר הייסער און הייסער זיינען פון  
בי יארען — ער קעמפט פאר אידישער פריי-  
הייט און פאר געוויסע זענען ארבעט-  
לעזשיסלאציעס. און געגען פארשידענע הייליכע  
עקסטרע. האט מיר גיט באפרידענע. ער פאר-

פולטע מלחמה גענוער זינען באהאלטען און פאליטישע ארבעטסמען; און נאך היינטע — מ'הערט פון אים אין דעם קאמף, און סאקס און האנדעל וואלן קריגען גערעכט טינקים; און נאך שפעטער, און אמעריקע זאל זיך סטעלען אין דער ערשטער ריי צו פארטיליגען דעם קאמפניע, דעם פאשיוס און דעם נאציוס — און ארום דעם אלעמען און דעם פאליטישע. האט באהערשט אים, עכטע פרייהייט און דעמאקראטיע. און גרויסער פארערער פון דעם גייסט. האט האט באהערשט די אידישע ארבעטער באזעצונג האט פון זיך איינגעשטעלט פאר אלע ארבעטער, און האט זינען ארויס געמישט פון די יוניאנס פון אידישע ארבעטער, מיט ארום די פרייהייט פון פולער, מיט ארום געוועלטהאפטלעכע וועגען, און פארמלער פארשטייער פון דער א. מ. א. — און און דער האט ער געשיצט די אמאלגעמעטער קלאהיינע ארבעטער; און מ'האט געהערט זיך קול פאר יעדע שריט פון דער אינסערו געזעצער בארעמט און ארבעטער ווארעם זיך נאך, אפילו ווען זי האט ניט געשימט מיט די פאליטישע פון די א. מ. א. — און און קאנזערוואט; און ער פון קינמאל ניט צענוהירט געווארען פון דער א. מ. א. און פאר זעלבס הענדלונגען זינען. מ'האט גע- וואוסט ארום דער גאנצער לענג און בייט פון דער אמעריקאנער יוניאן-העלט, און האט דוואן מיטצופערטיקט מיט, און דער און און דער צו ערע איריכטיק פון געדאנק, און ערעכע סענטימענטען. און אז פראווען אים סטערען האלט געווען ניט מער ווי ווילדע רעווען.

האט דוואן מיטצופערטיקט געווען דעם גען צוויי נייעסען: ערשטענס, אז זען שטאטישע יוניאן-קערפערשאפטען וואלען האבען יעדע יאר, אדער יעדע פאר יאר, א באזעצונגען צו זאמנען, און נאכדעם קומען צו די א. מ. א. און קאנזערוואט פון די אינסערוואטעל יוניאנס מיט אידעען און פארשלאגען צווייטענס, וואלען אלע סטעיטס-פערעריי-שאנס ארום האבען, נאציאנאלע קאנזערו-שאנס פון די שטאטישע קערפערשאפטען, און גלייכצייטיג א בריק צווישען זיי און דער נאציאנאלער א. מ. א. און פון די אינסערו-שאנעל-יוניאנס.

דער רעזולטאט דערפון האלט געווען, אז די נאציאנאלע א. מ. א. און קאנזערוואט פון די אינסערוואטעל יוניאנס האלטען געהאט פון אינטיים מיט אלע האט ס'קומט פאר אים צו לעקאלען יוניאן-לעבען.

אין בין געווען דערביי ווען דוואן מיט-פערטיק האט וועגען דעם ארבעטערס מיט סעמעל באפעריס, דוואן מיטצופערטיק האט באפעריס ליט דער רעזולטאט פון יעדער צייט.

ד. קרויצקי:

מיר מאנצען

און טאנצט, מיט יענעם און ער שפארט! דער טאנצט און קארטאדאר אליין, אלען — און די נשמה ריין, דער טאנצט אליין — נימט קיין פאר, נעקאמפ, נעקארט א יאר נאך יאר, נעקאמפ א זיל און שיינע שפיל, און איצט אליין און דעם קארדיר... דער טאנצט א טאנצט, קאם פארדרייט, ער קומט און פירט און לוסט געשפרייט, די טאנצט אראפ און לייכט זיך ארום, א פראם צוריק און גלייך פראוויס, עס ביינען פויקער זיך די קיני — דער נאך א פרוינע און נאך א פלי... דעם הילט זיך נאך א פארשפאט, ער מיינט אז דארט און האט פארשן, דער האט א שער צווייטענענער, ער טאנצט און שפירט דאך ארום.

דער טאנצט און קוקט מיט ארוינען שטאר, זיין יעדער טרעט א טיפער צער, עס און אים קעגן און הארץ? און שוין? ער טאנצט און שיקט צו העלף א פלוד, דער גייט און ווארט, עס און צו שפעט, ער גייט ארום און בעט און בעט, און דער בייט הקנה, אים פלעט ניט אים, ער האט א פך — באשט הארץ פרויט... דער טאנצט האוהן עס בלאזט, דער טאנצט האוהן מען פירט אים בלינד, עס קלאפט די פויק, די פריעל היינט, צו וואס זאגן האט זיך דעם נעקלינט? נאך פלאגט די פלאקט און ער פליט, ער ווי פרויט און פאנצט דער פויק, מיר אלע טאנצען ווי מען קען, ביז פלויזט קומט וואס אויבגעווען, אים הילט זיך נאך ארום יענעם ברעגן, דער האלט זיך נאך איינמאל קארט.

ביים טייטונג פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו באארד



ער האלבי-ערלעכער פיי-טינג פון גענעראל עק-זעקוטיוו באארד פון דער אינסערוואטעל א י ז אונטערשטען געווארען אין מיטען יוני אין יאר-ניס תר"ו, אין דער צאל טעג, וואס זי וויזנען פון דער גענעראל עקזעקוטיוו זענען ארבעטסמען, און עס גע- ווען דער קליידער פון דעם העכסטען פארשלאנגען-ראט פון אונזער אינסערוואטעל זי לעצטע יארען, די זיי-זונגען זינען געגעבונגען בלויז צוויי און א האלט טעג, די ארבעט פון האט און דארף דער צייט אונטער געווארען, די פרא- בעט וואס זינען איינגענומען און פארטאג- דעלט געווארען אין די צוויי און האלב טעג, האט דערשטיילען ארבעטסמען אין צאל און היינטיקייט פאנצען געזעצע מיטגעגען פון דער גענעראל עקזעקוטיוו, וועלכע הא- בען געוויזען פיל לעבער, און די צוויי און האלב טעג זינען געוואלדען געווארען פולע פויק וויזנען פון דער שעה יעדע פון זיי, עס זינען איינגענומען געווארען איבעריגע וויסער, רעדנער האבען זיך געפאסט קורץ און צום פונקט.

פרייערע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

ער האלבי-ערלעכער פיי-טינג פון גענעראל עק-זעקוטיוו באארד פון דער אינסערוואטעל א י ז אונטערשטען געווארען אין מיטען יוני אין יאר-ניס תר"ו, אין דער צאל טעג, וואס זי וויזנען פון דער גענעראל עקזעקוטיוו זענען ארבעטסמען, און עס גע- ווען דער קליידער פון דעם העכסטען פארשלאנגען-ראט פון אונזער אינסערוואטעל זי לעצטע יארען, די זיי-זונגען זינען געגעבונגען בלויז צוויי און א האלט טעג, די ארבעט פון האט און דארף דער צייט אונטער געווארען, די פרא- בעט וואס זינען איינגענומען און פארטאג- דעלט געווארען אין די צוויי און האלב טעג, האט דערשטיילען ארבעטסמען אין צאל און היינטיקייט פאנצען געזעצע מיטגעגען פון דער גענעראל עקזעקוטיוו, וועלכע הא- בען געוויזען פיל לעבער, און די צוויי און האלב טעג זינען געוואלדען געווארען פולע פויק וויזנען פון דער שעה יעדע פון זיי, עס זינען איינגענומען געווארען איבעריגע וויסער, רעדנער האבען זיך געפאסט קורץ און צום פונקט.

פרייערע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

דער צושטאנד אין דער פרויען קליידער אינדוסטריע און די עקא- מישע לאגע אין לאנד בכלל

די איינצושרעקן מער צייט האט פרי- וועט ווייניק פארנעליינט צו ענדערען דעם סטאטוס פון די וועלכע פראגען ווערען געוויילען איינגענומען ביי די זיי-זונגען פון גענעראל באארד, אנטשטאט דעם איבערייכט פון פרייערע וועגען דער איני- וואסטיילען לאגע אין די באריכטע פון יעדע פון די היינטיגע-רענעסען וועגען דעם צושטאנד פון דער אינדוסטריע און די גע- שענישען אין דער יוניאן אין דעם פרא- דוקציע צענטער אונטער זיך יוריסדיקציע. מיט וועלכע די פייטינגען פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו באארד זינען זיך געוויילען און וועט מען דעם סוף איינגענומען אין א- ווייז די באריכטען פון די דעפארטמענטס און דערשטען זי מיט צוגאבען פון פרי- וועט וואס האבן זיך שייכט צו דער פראגע וועגען וועלכע עס ווערט באריכטעט, די- קענען פון די היינטיגע-רענעסען ווע- צווייטע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

די איינצושרעקן מער צייט האט פרי- וועט ווייניק פארנעליינט צו ענדערען דעם סטאטוס פון די וועלכע פראגען ווערען געוויילען איינגענומען ביי די זיי-זונגען פון גענעראל באארד, אנטשטאט דעם איבערייכט פון פרייערע וועגען דער איני- וואסטיילען לאגע אין די באריכטע פון יעדע פון די היינטיגע-רענעסען וועגען דעם צושטאנד פון דער אינדוסטריע און די גע- שענישען אין דער יוניאן אין דעם פרא- דוקציע צענטער אונטער זיך יוריסדיקציע. מיט וועלכע די פייטינגען פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו באארד זינען זיך געוויילען און וועט מען דעם סוף איינגענומען אין א- ווייז די באריכטען פון די דעפארטמענטס און דערשטען זי מיט צוגאבען פון פרי- וועט וואס האבן זיך שייכט צו דער פראגע וועגען וועלכע עס ווערט באריכטעט, די- קענען פון די היינטיגע-רענעסען ווע- צווייטע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

די איינצושרעקן מער צייט האט פרי- וועט ווייניק פארנעליינט צו ענדערען דעם סטאטוס פון די וועלכע פראגען ווערען געוויילען איינגענומען ביי די זיי-זונגען פון גענעראל באארד, אנטשטאט דעם איבערייכט פון פרייערע וועגען דער איני- וואסטיילען לאגע אין די באריכטע פון יעדע פון די היינטיגע-רענעסען וועגען דעם צושטאנד פון דער אינדוסטריע און די גע- שענישען אין דער יוניאן אין דעם פרא- דוקציע צענטער אונטער זיך יוריסדיקציע. מיט וועלכע די פייטינגען פון דעם גענעראל עקזעקוטיוו באארד זינען זיך געוויילען און וועט מען דעם סוף איינגענומען אין א- ווייז די באריכטען פון די דעפארטמענטס און דערשטען זי מיט צוגאבען פון פרי- וועט וואס האבן זיך שייכט צו דער פראגע וועגען וועלכע עס ווערט באריכטעט, די- קענען פון די היינטיגע-רענעסען ווע- צווייטע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

וועלכע באקליידעט אין איינע פון די היי- טיגסטע סחורות, דער נידעריגער רעווער פון פארטיגע בדים אין די סטאטוס וועט זיך דעריבער צווייגען צו מאכען גרעסער באשטעלונגען, אריב די קרעמער וועלען זי- כען זיך צו פארגרייטען מיט גענוג סטאט פארן סעזאן דארף דער היינטיגע-רענעסען פארן סעזאן זיך אונזער אינדוסטריע זיך בא- דייטענדיג בעסער ווי דעם לעצטען יאר, דערשטענדיג דר. טעפערס באריכט האט פרייערע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

וועלכע באקליידעט אין איינע פון די היי- טיגסטע סחורות, דער נידעריגער רעווער פון פארטיגע בדים אין די סטאטוס וועט זיך דעריבער צווייגען צו מאכען גרעסער באשטעלונגען, אריב די קרעמער וועלען זי- כען זיך צו פארגרייטען מיט גענוג סטאט פארן סעזאן דארף דער היינטיגע-רענעסען פארן סעזאן זיך אונזער אינדוסטריע זיך בא- דייטענדיג בעסער ווי דעם לעצטען יאר, דערשטענדיג דר. טעפערס באריכט האט פרייערע ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

העלטה, וועלפער און רעטייער- מענט פאנדען אין נוסען צושטאנד

אדאלף העלד, דירעקטאר פון דעם העלטה און העלפער דעפארטמענט, האט באריכט- טעט וועגען דער ארבעט און דעם צושטאנד פון די פאנדען פאר געזונט-פארזיכערונג וואקאציע און עלטער פנעטיע אין אונזערע יוניאנס איבערן לאנד, דער באריכט היינט ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

אדאלף העלד, דירעקטאר פון דעם העלטה און העלפער דעפארטמענט, האט באריכט- טעט וועגען דער ארבעט און דעם צושטאנד פון די פאנדען פאר געזונט-פארזיכערונג וואקאציע און עלטער פנעטיע אין אונזערע יוניאנס איבערן לאנד, דער באריכט היינט ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.

אדאלף העלד, דירעקטאר פון דעם העלטה און העלפער דעפארטמענט, האט באריכט- טעט וועגען דער ארבעט און דעם צושטאנד פון די פאנדען פאר געזונט-פארזיכערונג וואקאציע און עלטער פנעטיע אין אונזערע יוניאנס איבערן לאנד, דער באריכט היינט ווייניק אלס פארזיער וואס זענען דעם ביישפיל און איינער שטעלט דעם טעג, עפענענדיג דעם מיטגע- פאנצען פויק, דעם לוסען יוני, וואס ער דער- קליידער אז אבער דעם וואס א טייל מיט- גליידער פון דעם גענעראל באארד דארפן זיך און ניו יארק אין מיטען וואך, דארף געשעסן דערען א פארודן צו פארענדיגען די וויזנען ביי מיטוואך נאך מיטוואך, אריב אבער מען וועט ניט קענען פארטיג ווערען מיט דער ארבעט אין דער צייט וועט מען דארפן צוריקקומען סוף וואך צו פאר- ענדיגען די וויזנען.















# דרעסמאכער זיניא גראדואארט ערשטע גרופע אויסגעשולמע פאר לייט

מיטדער דעם 19טען יוני, איז פארגע-  
קומען א מערקווירדיגע גראדואאציע-ערעניש-  
ניש אין דער גאנצער סטרייט האיסקול, 24טע  
גאס אין 7טע עוועניו, מאנהעסטער.

12 מיטגלידער פון לעקאל 22, דרעס-  
מאכער, געוועזענע פיינישערס, קליינערייט  
און פון אנדערע מיניארטי קרעפטס, הא-  
בען, ביי א פיינערלעכער צערמאגיע געקרא-  
גען, אז די גראדואאציע זיינען שוין פאלגע  
בעל-מלחמה, איבערגעשטריקע אפערטייטערס.  
וועלכע קענען זיך שוין נעמען צו דער אר-  
בעט פון נייען דרעסעס.

איבען הייסטן האבען זיי געלערענט דעם  
פאך פון פערטייטעריי.

די דאזיגע גרופע פון צוועלף איז א טייל  
פון א פארייטיגער פראגראם וואס די  
דרעסמאכער יוניאן האט אנטווערענטליך אין  
אקטאבער פון לעצטען יאר, צו רייטענדיג  
פיינישערס, קליינערס און פון אנדערע האלב-  
קוואליפייצירטע פאכער, און מאכען פון זיי  
נישע אפערטייטערס, אין וועלכע די בארמענט  
אינדוסטריע נויטיגט זיך אזוי שטארק.

די רייטענדיג פראגראם האט זיך  
אויסגעוויזען פאר א בארייטערענער דערפאלג.  
אין פאנגאג אלס אן עקספערטמענט, האט די  
יוניאן געדענקט צו שטענען בלויז א דריי-  
טער קלאסען מיט ארום א הנדערט סטודענט-  
ען, אבער דער דראג זיך איבערגעגעבן א  
כעסער-באפאלטען פאר אז געווען אזוי  
נוויס, אז איצט זיינען שוין פאראן צען  
קלאסען מיט עטלעכע הנדערט סטודענטען.

אונזער יוניאן האבען טאכענפאלג דעם  
כייסל פון לעקאל 22 און האבען אויך  
ארגאניזירט עטלעכע קורסען, ווי דר, בראון,  
דער פרינציפאל פון נידעל-סטרייט האיסקול  
האט געמאלדען, זיינען שוין איצט פאראן  
איבער 2 טויזענט סטודענטען, וועלכע לער-  
נען זיך פארשיידענע קוואליפייצירטע פאכער.  
צוליב דער היכטיגקייט פון דער דאזיגער  
פראגראם פאר דער באקלייד-אינדוסטריע  
פון ניו-יאק, — דער סטאלי-צענער פון  
דער וועלט, — זיינען צו דער גראדואאציע  
צערמאגיע געקומען זייער חשובע געסט:  
ס'איז דארט געווען דער גאווערנאר פון ניו-  
יאק סטייט, סטרייט האיסקול, דער ליי-  
באר-קאמישנער, אויודע לובין, דער קא-  
מישנער פון דער גאווערנאר פון ניו-יאק, דער פרי-  
סידענט פון דער ערוויקער, סטרייט  
סילווער, און אנדערע. פון דער יוניאן זיינען  
געקומען סטרייט, ווימערמאן, דער מענע-  
דזשער פון לעקאל 22, מיט א גרויסער ציר-  
פא באקאנטע און עקסעקוטיוו-באגרייטע פיינלי-  
דער פון דער דרעסמאכער יוניאן.

## געשעענישן

דימערמאן האט דערשיג באשונג די  
גראדואאציע פון האט דערביי געוועזען  
אויך דעם מערקווירדיגען באשונג פון  
לעקאל 22, אין וועלכע עס געפינען זיך 32  
נאציאנאליטעטען, מענטשן פון פארשיידענע  
רעסען און גלויבענע און דאך זיינען זיי  
צוזאמען אין הארמאגיע פון אין פריידייט.  
אויב אויבן איז מעגלעך זיין א יוניאן, וואו  
עס אויך זיך מעגלעך, אזו לעגן אן איבער  
דער גארער וועלט.

ווימערמאן האט אויך באשאפט דעם ניו-  
יערשאר און די אנדערע חשובע געסט, פון  
קומען צו דער דאזיגער לעקאל אין א  
פאכער פרינציפאל ווימערמאן האט פארטייליגט  
דעם גאווערנאר, און די פרינציפאל רעגירונג  
באקאנטע, אז די שטאט ניו-יאק איז כמעט  
אין וועט פארבליבען, דער סטאלי-צענער  
פון דער וועלט, ס'רעדן זיי ווימערמאן האט  
ערשט בעל מלאכה, וועלכע זיינען געווען  
נישע, דערפאלגע ארבעטער, וועט זיך די  
יוניאן האבען, אז די אינדוסטריע זאל זיך  
קריגען פון צווישען זיי זייען געקומען  
וואס קומען זייען אין דער אינדוסטריע  
געשולטע פאכלייט, וועלכע וועלען וועלען  
אויספאלטען די אינדוסטריע אין ניו-יאק.

JUSTICE Jewish Edition

# געט מיין קייט

Vol. XXXIX, No. 8 Jersey City, N. J. August, 1957

## אינהאלט:

די	עדימארעל	2
2	ש. פארבער: זיין לויף פון הדרש	4
4	י. בארזשאן: וואסגענדענער יקות און שכירות-הע- כערטג	6
6	פ. שפייקר: ווענען אייניקייט פון דער סינדיקאלער באוועגונג אין פראנקרייך	8
8	ה. לאנג: דושיק דייטש (זכרות)	9
9	ל. לאפאחין: דזשאסי (דערציילונג)	11
11	ג. שלום אש	12
12	י. ל. קאלדשינער: א חלק (פאנגעם)	12
12	איינזאפטן זוכי: זיי האבען געוואלט דעם היסעל אויף דער ערד אראפברענגען	13
13	זייע-פרעוידענט יוסף ברעסלאו פלוצלינג געשטארבען	15
15	דר. יוסף קיפמאן: פונם אימערנאציאנאלען ארבעטער לעבען	16
16	ש. הייס: אין דער אפערקאטער ארבעטער באוועגונג	18
18	נייעס אין אונזער אימערקאטען	20
20	ג. פ. סינקאף: אויפן דרעסמאכער פראגם	26
26	אויודער נאגלער: ביים רודער פון דער קלאוקמאכער יוניאן	27
27	בקרנארד שחקן: סיג פירטעס ארגאניזירט אין קא- נאדער נאציאנאלען קאסטיין	28
28	י. ספערנאר: קלאוקמאכער אין לאס אנדזשעלעס גע- ווינען וויכטיגע געווינסען	29
29	נאטיצען, ברייו.	

Price 10 Cents

# יוניאן הויז

## לעקציעס און פארוםס

יוניאן-הויז, דער פרעכטיגער וואקאציע-פלאץ פון דער אימערנאציאנאלען יוניאן פון לעקאל 22, פאקאטע-בערג, ארגאניזירט היינטיגען סעזאן א סעריע לעקציעס איבער הייסטישע און אימערנאציאנאלע פרעבלעמען. די לעקציעס ווערען ארגאניזירט פון דעם אימערנאציאנאלע בילדונג-דעפארטמענט, אונטער דער אפזיכונג פון מארק סמאר.

אין משך פון היינטיגען חודש וועלען געגעבען ווערען די פאלגענדיגע לעקציעס:

שבת-זאמאג	רעדנער	טעמע
9-10 מען יולי	דר. דזשעיס פעינג	קאלאניאליס ווערטום פארברודערונג
16-17 מען יולי	מעד. פ. סילווי (א. פ. ל. י. א. א.)	אויספאסאציע און די אר-נאציאנאלע ארבעטער באוועגונג
23-24 מען יולי	אל. דזשעי. העין (פרעזידענט פון מאשיניס-סען יוניאן)	קמיק אין דער ארבעטער באוועגונג
30-31 מען יולי	פאל האלל (פרעזידענט פון פארמאען יוניאן)	פראבלעמען אויפן ניו-יאקער וועלטער פראגם

יולי און אויגוסט, דאס זיינען די צוויי חודשים און וועלכע די מיטען מיטגלידער נעמען זייערע וואקאציעס. עס איז דערליכער נויטיג צו מאכען רעזערוואציעס באצייטענס, ביי צו קריגען א גרעסערע אויספאל פון ציטערען אין דער באקוועמער, פיר-אויסגעצוישטער וועלט-הייס פון דער אימערנאציאנאלער.

## מאכט איינער רעזערוואציעס באצייטענס!

אין ניו יארק: אין פילדעלפיע: 1710 בראדוויי | 225 סטריט בראדוויי  
ביים מאכען רעזערוואציעס דארף מען מיטברענגען דעם יוניאן-כעק.

## לעקאל פ ארגאניזירט ארום-פאר אין „בער-מאנעו“

די לעקאל פ ארגאניזירט לעקאל פ ארגאניזירט פון דרייטער אויף א שיד קין „בער-מאנעו“ א פינע פיקטיב-פלאץ בייס ברע פון פאריס, זייען זיין סגן דעם צוטען איינציג וועגן רעדע-האזיעס אין אנדערע אימערנאציאנאלע און פון זיך ווערען דעם מערסטער פון לי-קאל, מען שלעכטער.